

IV. CENY

A. Spotřebitelské ceny

Průměrná meziroční míra inflace v roce 2007 dosáhla 2,8 %, což byla o 0,3 procentního bodu vyšší hodnota než v roce 2006. Růst administrativně ovlivňovaných cen dosáhl 8,8 % a růst tržních cen 1,7 %.

Spotřebitelské ceny vzrostly proti 4. čtvrtletí 2006 o 4,8 %, tj. téměř dvojnásobně než ve 3. čtvrtletí 2007. Růst regulovaných cen zrychlil na 13,0 % (z 10,2 % ve 3.čtvrtletí) a růst tržních cen na 3,2 % (z 1,0 % ve 3. čtvrtletí).

Na zvyšování **regulovaných cen** se podílely hlavně ceny tabákových výrobků, u kterých pokračoval cenový růst v důsledku zvýšení spotřební daně v březnu 2007. V oddíle bydlení, voda, energie, paliva (dále bydlení) vzrostly ceny zemního plynu, tepla a teplé vody, čistého nájemného. V oddíle doprava se zvýšilo jízdného v železniční dopravě.

Na vývoj **tržních cen** působilo zejména výrazné zvýšení cen v oddíle potravin a nealkoholické nápoje, kde vzrostly ceny téměř všech potravin. Zrychlení cenového růstu nastalo u pohonných hmot, a to zejména u motorové nafty. Vlivem nových modelů podzimního a zimního zboží se mírně zvýšily i ceny odívání a obuvi. Ve stravování a ubytování byly ve 4. čtvrtletí vyšší zejména ceny jídel a nápojů v restauracích, závodních i školních jídelnách.

Indexy spotřebitelských cen v roce 2007

v %

Oddíl	Stálé váhy 2005 v %	2007					Míra inflace v prosinci 1)
		1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí		
		stejně období předchozího roku = 100					
ÚHRN	100,00	101,5	102,4	102,5	104,8	102,8	
Potraviny a nealkoholické nápoje	16,26	103,0	103,8	102,8	109,3	104,7	
Alkoholické nápoje, tabák	8,17	103,5	108,2	113,4	115,8	110,2	
Odívání a obuv	5,24	97,3	99,6	99,9	100,2	99,2	
Bydlení, voda, energie, paliva	24,83	102,2	102,7	103,4	105,2	103,4	
Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	5,81	99,4	99,9	100,1	100,1	99,9	
Zdraví	1,79	104,4	105,6	102,5	102,2	103,6	
Doprava	11,41	98,8	99,6	99,6	103,5	100,4	
Pošty a telekomunikace	3,87	103,2	102,1	98,1	96,8	100,0	
Rekreace a kultura	9,86	100,7	100,7	98,6	100,1	100,0	
Vzdělávání	0,62	102,6	102,7	102,4	102,0	102,4	
Stravování a ubytování	5,84	102,3	102,6	102,8	103,6	102,8	
Ostatní zboží a služby	6,30	102,2	102,2	101,9	102,0	102,1	

1) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Tahounem meziročního cenového růstu se staly hlavně **potraviny a nealkoholické nápoje**, jejichž ceny ve 4. čtvrtletí výrazně vzrostly. Ceny pekárenských výrobků a obilovin byly vyšší v průměru o 15,2 % (ve 3. čtvrtletí o 2,9 %), z toho ceny chleba vzrostly o 21,8 % a běžného pečiva o 19,6 %. Ceny mléka vzrostly o 30,4 % (ve 3.čtvrtletí o 11,3 %), sýrů o 21,2 % (ve 3.čtvrtletí o 5,4 %), másla o 29,7 % (ve 3.čtvrtletí o 7,2 %). Sezónní ceny ovoce se zvýšily o 18,8 % a ceny zeleniny vč. brambor přešly z poklesu o 5,3 % ve 3. čtvrtletí v růst o 2,6 % ve 4. čtvrtletí. Zvýšení cen zaznamenala ve 4. čtvrtletí většina druhů potravin.

V oddíle **alkoholické nápoje a tabák** pokračovalo ve všech měsících 4. čtvrtletí zvyšování cen tabákových výrobků, které však bylo výrazně pomalejší než ve 3. čtvrtletí. Průměrné meziměsíční tempo růstu tabákových výrobků bylo ve 4. čtvrtletí 0,4 % (ve 3. čtvrtletí 2,9 %). Ceny cigaret byly meziročně vyšší o 28,4 %. Ve 4. čtvrtletí zrychlil růst cen lahového piva, což se projevílo zvýšením cen o 4,9 %.

V oddíle **bydlení, voda, energie, paliva** ovlivnilo cenový růst zejména zvýšení čistého nájemného o 9,7 %, z toho v bytech s regulovaným nájemným o 17,1 %, zatímco v bytech s tržním nájemným kleslo o 0,2 %. Ceny zemního plynu vzrostly v říjnu meziměsíčně o 4,7 %, zatímco v říjnu 2006 o 5,5 % meziměsíčně klesly. Tím došlo k obratu v meziročním vývoji cen zemního plynu, které z poklesu o 6,6 % ve 3. čtvrtletí přešly ve 4. čtvrtletí v růst o 3,6 %. Ceny elektřiny zůstaly vyšší o 7,9 %. Podobně růst cen vodného a stočného byl v posledních třech čtvrtletích stejný, tj. 6,7 % , resp. 5,5 %. Ceny tuhých paliv byly vyšší o 18,7 % a ceny tepla a teplé vody o 3,7 %.

Ke změně meziročního cenového vývoje z poklesu ve 3. čtvrtletí na růst ve 4. čtvrtletí došlo v **dopravě**. Tento jev ovlivnily ceny pohonných hmot, které ve 4. čtvrtletí 2007 byly vyšší o 8,5 %, zatímco ve 3. čtvrtletí 2007 byly meziročně o 2,6 % nižší. Růst cen pohonných hmot ovlivnilo výrazné zvýšení cen motorové nafty s průměrným meziměsíčním tempem růstu ve 4. čtvrtletí 3,6 %. Dopravní služby vzrostly o 1,8 % vlivem zejména zvýšení jízdného v železniční dopravě o 5,3 %. Nižší než loni byly ceny automobilů a motocyklů.

Podobně v oddíle **rekreace a kultura** došlo ke změně cenového vývoje z poklesu ve 3. čtvrtletí na nepatrný růst ve 4. čtvrtletí vlivem hlavně sezónní ceny dovolených s komplexními službami, které byly ve 3. čtvrtletí 2007 meziročně

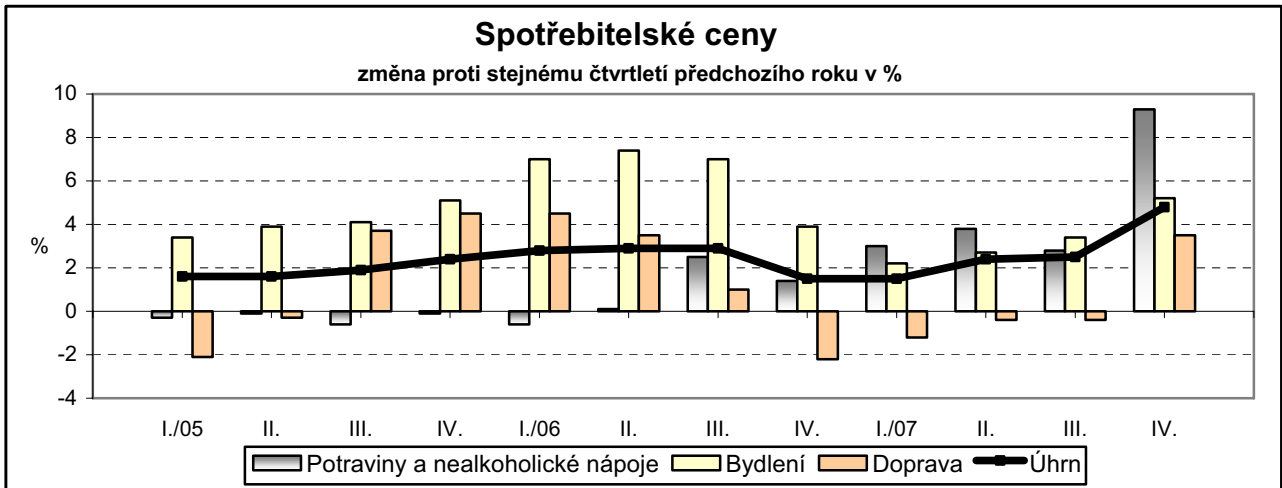
o 0,7 % nižší, zatímco ve 4. čtvrtletí o 0,6 % vyšší. Pokles cen pokračoval u elektronických zařízení pro příjem, záznam a reprodukci zvuku a obrazu, fotografických a kinematografických zařízení a osobních počítačů.

Ve **veřejném stravování a ubytování** se projevil růst cen potravin zvýšením cen jídel v restauracích o 3,2 %, v závodních jídelnách o 3,1 % a školních jídelnách o 2,7 %.

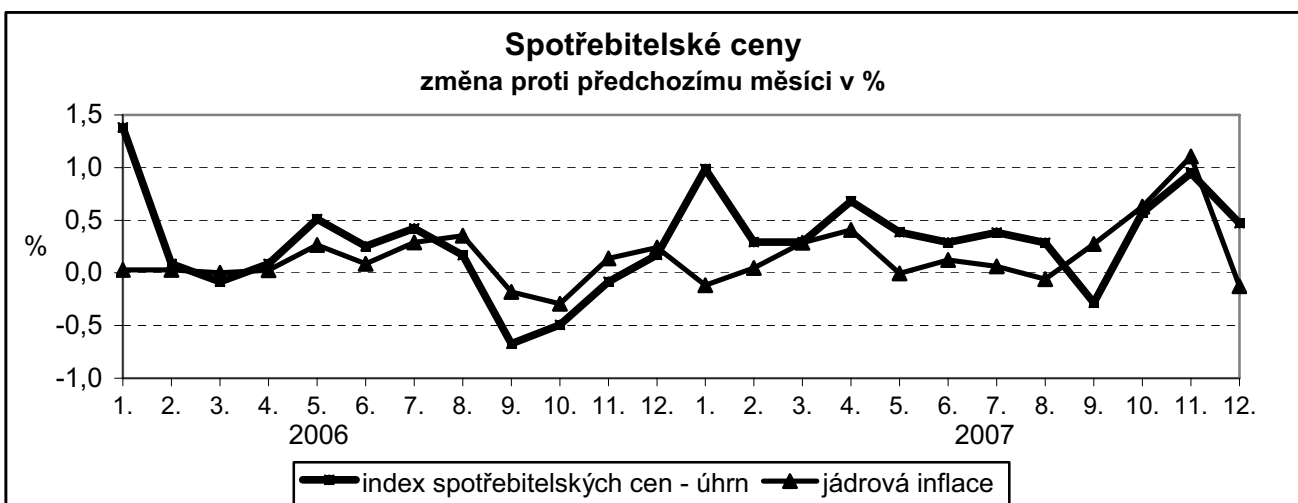
Ve **vzdělávání** došlo v září v rámci zahájení nového školního roku k meziměsíčnímu zvýšení cen o 1,8 %, které však bylo nižší než v loňském září (zvýšení o 2,6 %), což mělo za následek zpomalení meziročního růstu částečně ve 3. čtvrtletí a plně ve všech měsících 4. čtvrtletí 2007.

Meziroční pokles cen nastal v oddíle **pošty a telekomunikace**, který se ve 4. čtvrtletí prohloubil. Tento vývoj ovlivnily komerční slevy mobilních operátorů.

Růst cen zboží úhrnem zrychlil na 5,7 % (z 2,5 % ve 3. čtvrtletí) a růst cen služeb na 3,4 % (ze 2,6 % ve 3. čtvrtletí).

Vývoj spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí 2007 proti stejnému období roku 2006 se projevil zvýšením hladiny spotřebitelských cen (životních nákladů) u domácností **zaměstnanců** o 4,7 % a u domácností **důchodců** o 5,8 %. Rychlejší cenový růst u domácností důchodců byl důsledkem většího dopadu (vyšší váha) výrazného zvýšení cen v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje a v oddíle bydlení. Rychleji rostly u domácností důchodců cenové indexy především v oddílech zdraví, rekreace a kultura, ostatní zboží a služby. V oddíle zdraví se u důchodců více projevilo zvýšení doplatek léků předepsaných lékařem. Rychlejší cenový růst v oddíle rekreace a kultura se u domácností důchodců byl důsledkem menší váhy elektronických zařízení pro příjem, záznam, reprodukci obrazu a zvuku, jejichž ceny mají klesající tendenci. V oddíle ostatní zboží a služby se u důchodců více promítlo zejména zvýšení poplatků v domovech důchodců. V oddíle pošty a telekomunikace se méně projevilo pokles cen z titulu slev při volání z mobilních telefonů.

B. Ceny výrobců a služeb

Ve 4. čtvrtletí 2007 se proti stejnému období předchozího roku nejvíce zvýšily ceny zemědělských výrobců (o 26,1 %), následované cenami průmyslových výrobců (o 5,0 %) a stavebních prací (o 4,5 %). Mírnější cenový nárůst zaznamenaly ceny tržních služeb (o 1,8 %) a lesnictví (o 0,6 %).

Vybrané indexy cen výrobců v roce 2007

	1. čtvrtletí 2007	2. čtvrtletí 2007	3. čtvrtletí 2007	4. čtvrtletí 2007	klouzávý průměr ¹⁾
	stejně období předchozího roku = 100				
Ceny zemědělských výrobců	113,3	110,9	115,0	126,1	116,5
Lesnictví	119,8	106,2	101,7	100,6	111,6
Ceny průmyslových výrobců	103,2	104,2	103,9	105,0	104,1
Ceny stavebních prací	103,8	103,9	104,2	104,5	103,9
Ceny tržních služeb	101,8	101,7	101,1	101,8	101,6

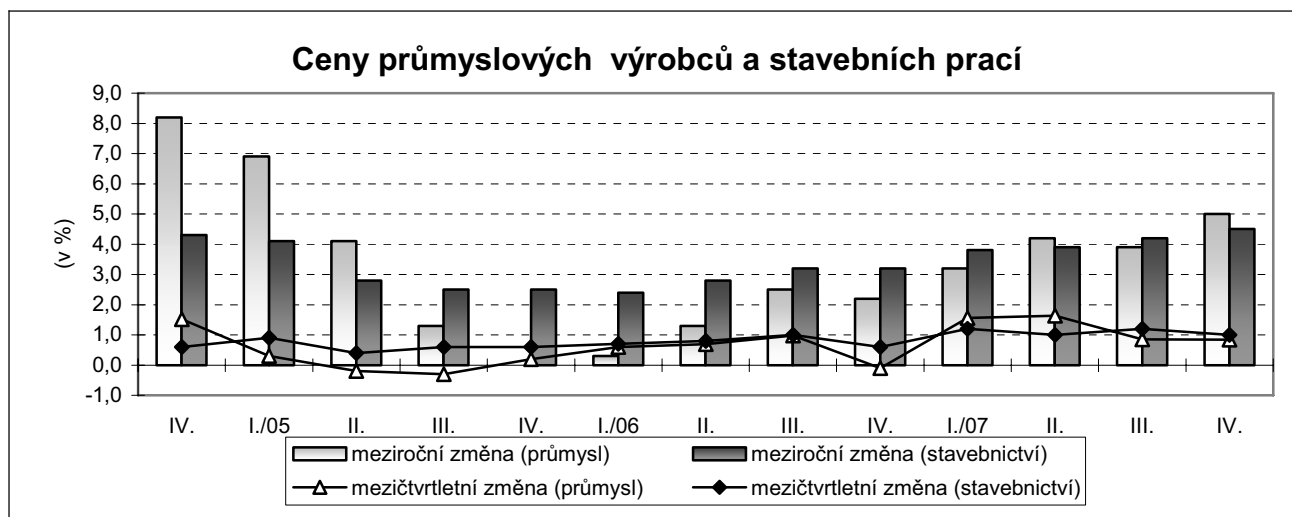
¹⁾ podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100 u průmyslových výrobců, průměr roku 2005 = 100 pro zbylé indexy) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců, u lesnictví za poslední 4 čtvrtletí a předchozí 4 čtvrtletí

Ceny zemědělských výrobců se ve 4. čtvrtletí roku 2007 zvýšily o 26,1 % (ve 4. čtvrtletí 2006 byl nárůst o 6,1 %). Pokračoval růst cen rostlinných výrobků o 41,2 %, neboť výrazně zdražilo ovoce (o 73,0 %) a obiloviny (o 69,9 %). Ceny vzrostly u olejnin (o 36,2 %) a zeleniny (o 11,2 %), zatímco zlevnily brambory (o 28,4 %). Ceny živočišných výrobků vzrostly o 10,8 % v důsledku zvýšení cen vajec o 27,4 % a drůbeže o 22,2 %.

Index cen lesnictví se ve 4. čtvrtletí roku 2007 zvýšil o 0,6 % (ve 4. čtvrtletí roku 2006 o 7,8 %). Vzrostly ceny listnatého surového dříví o 19,8 %, u jehličnatého došlo k poklesu o 1,5 %.

Ceny průmyslových výrobců se zvýšily ve 4. čtvrtletí roku 2007 proti stejnému období roku 2006 o 5,0 % (ve 4. čtvrtletí 2006 o 2,2 %). Nejvíce stouply ceny v odvětvích koksů a rafinérských ropných výrobků o 21,1 %, uhlí, lignitu, rašeliny, ropy o 11,0 % a elektřiny, plynu a vody o 7,6 %. Ceny potravinářských výrobků stouply o 9,3 %, což je nejvyšší čtvrtletní tempo růstu potravin od 1. čtvrtletí 1997. Vzrostly především ceny průmyslových krmiv o 31,7 %, mlýnských a škrobárenských výrobků o 28,0 % a mlékárenských výrobků o 21,2 %. Ceny klesly meziročně pouze v odvětvích dopravních prostředků o 2,1 % (zejména dílů motorových vozidel o 4,0 %) a pryžových a plastových výrobků o 1,5 %.

Ceny stavebních prací se ve 4. čtvrtletí roku 2007 v porovnání se stejným obdobím 2006 zvýšily o 4,5 %, přičemž nejvýrazněji vzrostly ceny izolačních prací kromě hydroizolace (o 9,6 %), sklenářské, malířské a natěračské práce (o 7,7 %), izolační práce proti vodě (o 7,7 %), montáž střešních konstrukcí (o 6,5 %) a klempířské práce (o 5,6 %). Ceny materiálových vstupů stavební výstavby se zvýšily o 3,8 %, podobný růst byl charakteristický i pro náklady stavební výstavby, jež vzrostly o 4,8 %.

Celkový **index cen tržních služeb** v podnikatelské sféře ve 4. čtvrtletí roku 2007 meziročně vzrostl o 1,8 %. Zvýšily se ceny nákladní dopravy a skladování (o 3,5 %), neboť nadále trval výrazný růst cen vnitrostátní silniční nákladní dopravy (o 9,1 %), a ceny podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu (o 2,7 %), především v důsledku růstu cen za zprostředkovatelské služby v oblasti nemovitostí (o 4,1 %) a za systémovou analýzu a programování (o 4,0 %). Mírnější nárůst cen zaznamenalo peněžnictví (o 0,4 %), zatímco ceny v pojišťovnictví se snížily (o 0,8 %), neboť zlevnilo pojištění motorových vozidel (o 1,0 %). Ceny služeb pošt a telekomunikací klesly o 1,0 %.

C. Ceny vývozu a dovozu zboží

V průměru za 4. čtvrtletí 2007 se **meziročně vývozní** ceny snížily o 1,2 %, zatímco ve 3. čtvrtletí 2007 se v průměru meziročně zvýšily o 1,9 %. Největší vliv na průměrný meziroční pokles vývozních cen ve 4. čtvrtletí mělo snížení cen strojů a dopravních prostředků o 3,3 %. Pokles zaznamenaly i ceny průmyslového spotřebního zboží a chemikálií, které se shodně snížily o 2,7 %. Naopak rostly ceny potravin o 15,9 %, ceny minerálních paliv o 9,8 % a ceny ostatních surovin o 2,2 % (zejména rudy kovů). **Dovozní** ceny se v průměru za 4. čtvrtletí 2007 meziročně snížily o 1,5 % (ve 3. čtvrtletí o 0,5 %). V dovozu ve 4. čtvrtletí 2007 nejvíce klesaly ceny strojů a dopravních prostředků společně s cenami průmyslového spotřebního zboží shodně o 4,6 %. Ceny polotovárů se snížily o 3,3 % a chemikálií o 1,7 %. Z významnějších skupin naopak rostly především ceny minerálních paliv o 12,1 % a ceny ostatních surovin o 6,7 % (především rudy kovů).

Poměr vývozních a dovozních cen se ve čtvrtletních průměrech meziročně snižoval již třetí čtvrtletí za sebou, přesto stále směnné relace zůstávaly v pozitivních hodnotách. Ve 4. čtvrtletí **směnné relace** dosáhly v průměru hodnoty 100,3 % (ve 3. čtvrtletí 102,4 %). Z významnějších skupin byly pozitivní hodnoty směnných relací u potravin 109,8 %, polotovárů 103,5 %, průmyslového spotřebního zboží 102,0 % a strojů a dopravních prostředků 101,4 %. Naopak nejnižší hodnoty směnných relací dosáhly ostatní suroviny 95,8 %.

Světové ceny průmyslových surovin a potravin, měřené indexem ČSU, v průměru za 4. čtvrtletí 2007 meziročně zrychlily svůj růst, když se zvýšily o 23,8 % (ve 3. čtvrtletí o 3,6 %). Hlavním důvodem bylo další zvýšení cen ropy na světových trzích (zejména v listopadu). Cena ropy Brent se ve 4. čtvrtletí roku 2007 zvýšila v průměru o 45,8 % (ve 3. čtvrtletí o 5,3 %). Růst cen zaznamenala většina sledovaných agregací komodit - kovy o 5,5 %, textilní suroviny o 19,9 %, potraviny o 23,3 %. Nižší ceny byly jen u dřeva o 4,0 % a kůží o 6,0 %.

Vývoj cen v zahraničním obchodě

Stejně období předchozího roku = 100

	1. čtvrtletí 2007	2. čtvrtletí 2007	3. čtvrtletí 2007	4. čtvrtletí 2007	Klouzavý průměr v prosinci ¹⁾
Ceny vývozu	101,9	102,8	101,9	98,8	101,3
Ceny dovozu	98,3	99,6	99,5	98,5	99,0
Směnné relace	103,7	103,2	102,4	100,3	102,3
Světové ceny (index ČSU)	102,8	101,0	103,6	123,8	107,8

¹⁾ Podíl průměrů bazických indexů (průměr roku 2005=100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

